

Stanovisko České společnosti pro ekologii k navrhovanému Národnímu parku Křivoklátsko

Vyhlašování národních parků je politický akt, který musí vzejít z demokratické diskuse a zároveň musí být založen na dobře podložených odborných argumentech. V případě Křivoklátska existují silné odborné argumenty, proč by se jádrová část území mohla stát národním parkem. Křivoklátsko je mimořádně rozsáhlý komplex nížinných smíšených lesů zahrnující i cenná otevřenější stanoviště, který nemá v české kotlině obdoby a je unikátní i v evropském měřítku. Jeho vysoká biologická rozmanitost je výslednicí velké rozlohy lesních komplexů, geomorfologické rozmanitosti, klimatu a relativně malého vlivu člověka. Křivoklátské lesy sloužily od středověku jako významná lovecká oblast a byly v různé míře obhospodařovány, přesto se zde díky složité morfologii terénu a způsobům využití zachoval přírodě blízký charakter většiny území. Lesnické hospodářské postupy v posledních desítkách let ale využívají stále intenzivnější technologie, které způsobují fragmentaci jednotlivých lesních stanovišť a ohrožují dochované přírodní hodnoty. Je proto důvod se domnívat, že ochrana území prostřednictvím chráněné krajinné oblasti (CHKO Křivoklátsko) a několika maloplošných rezervací není dostatečná a národní park by představoval lepší způsob, jak zabránit degradaci lesů nevhodným hospodařením.

Zároveň považujeme za podstatné zdůraznit, že z hlediska přírodní rozmanitosti většiny nížinných či pahorkatinných lesů není vhodný striktně bezzásahový režim. Nížinné lesy se ve střední Evropě dlouhodobě vyvíjely v interakci s velkými zvířaty, ohněm a člověkem. Vhodná péče o ně se proto musí odvíjet od znalosti procesů, které dané typy prostředí formovaly či udržovaly, včetně různých typů přírodních i lidmi způsobovaných disturbancí. Zonace navrhovaného národního parku i plánovaný management lesních porostů musí k těmto věcem přihlížet, aby v případě plošně uplatňované bezzásahovosti nedocházelo ke snižování biologické rozmanitosti celé oblasti Křivoklátska.

Nevhodné hospodaření v lesích přispívá k úbytku biologické rozmanitosti i v mnoha jiných CHKO i mimo ně. Zvláště alarmující je, že k tomu běžně dochází v lesích vlastněných státem. V dlouhodobém měřítku je tedy třeba hledat systémové řešení, které by se neomezovalo na jedno chráněné území a řešilo by i hospodaření v lesích mimo národní parky. **Přesto považujeme vyhlášení Národního parku Křivoklátsko za vhodný krok směrem k větší ochraně biologické rozmanitosti České republiky. Zároveň Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství vyzýváme ke spolupráci, která zajistí, že v chráněných územích budou alespoň lesy v majetku státu spravovány citlivě, s ohledem na jejich přírodní hodnoty.**

Prof. David Storch, místopředseda ČSPE; Centrum pro teoretická studia Univerzity Karlovy a Akademie věd ČR, Praha

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D., člen výboru ČSPE; Biologické centrum Akademie věd ČR, České Budějovice

Doc. RNDr. Jana Jersáková, Ph.D., tajemnice ČSPE; Katedra biologie ekosystémů, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

RNDr. Ondřej Sedláček, Ph.D., člen výboru ČSPE; Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

RNDr. Robert Tropek, Ph.D., předseda ČSPE; Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Ke stanovisku se připojují i tito odborníci:

Prof. RNDr. Tomáš Herben, CSc., Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy & Botanický ústav AV ČR, Praha

Prof. RNDr. Milan Chytrý, Ph.D., Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova, Praha

Prof. RNDr. Zuzana Münzbergová, Ph.D., Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy & Botanický ústav AV ČR, Praha

Prof. RNDr. Vojtěch Novotný, CSc., Biologické centrum Akademie věd ČR & Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice

Prof. RNDr. Adam Petrusek, Ph.D., katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Prof. RNDr. Karel Prach, CSc., katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice & Botanický ústav Akademie věd ČR, Třeboň

Prof. RNDr. Petr Pyšek, CSc., Botanický ústav Akademie věd ČR & Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Prof. Jiří Reif, Ph.D., Ústav pro životní prostředí, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D., katedra ekologie lesa, Lesnická a dřevařská fakulta České zemědělské university, Praha